

HATÁRŐR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETÓFI-UTCA 47. SZAM, ahova a lap szellemi
s anyagi részét illető közlemények küldendők.

Károlyi Mihály Amerikában.

Károlyi Mihály gróf szombaton Liverpoolban hajóra szállt, hogy Amerikába, a szabadság földjére utazzék. Utjának az a nemes és nagy célja, hogy az ottan élő, hazájától elszakadt magyarság közt előkészítse egy *amerikai magyar nemzeti szövetség létesítését*, amelynek célja volna, hogy az elszakadt honfitársai és a magyar függetlenségi párt között az *állandó kapcsolatot* fentartsa.

Károlyi Mihály nem az első magyar politikus, aki szavát a tengeren túlra is viszi, hogy a szabadság földjén élő honfitársaiban a *szabadság-érzést* fentartsa és azt gyújtó szavával fellobbantsa. Már a nagy Kossuth Lajos is megtette ezt az utat, utána pedig Apponyi Albert gróf következett, akit tudjuk, mily nagy lelkesedéssel fogadtak minden szabadság-szerető nép körében. Méltán e nagy emberekhez nem is követhetett más, mint egy Károlyi gróf és elhisszük, hogy olyan nagy lelkesedéssel várják odakint, hiszen ez a Károlyi gróf egyszersmind a magyar függetlenségi párt országos elnöke.

A mai viszonyok között ez az ut nagy jelentőségű miránk magyarokra. A népjogokért küzdő ellenzék kitűnő vezére szükségét érzi annak, hogy az Egyesült-Államok szabad földjén keressen új szövetségeket a magyar közélet sulyos krízisében.

Az utolsó évek statisztikája szerint több mint másfél millió magyar él odakint Amerikában. Az utolsó három évben, 1911-ben 64,057, 1912-ben 120,516, 1913-ban 118,470 ember távozott Magyarországról Amerikába. A magyar kivándorlás tehát már nem felesleges vérbőség egészséges levezetése többé, hanem természetellenes nagy vérvesztés, mely kóros állapotra vall.

Kétségtelen, hogy elszakadt honfitársaink száma a külföldön már jóval több a két milliónál s ez a szám rohamosan fog szaporodni, ha kivándorlásunk ilyen arányban növekszik, sőt akkor is, ha nem csökken.

Amit sokan még nem rég üres szólamnak, rémlátásnak tartottak: az *olnőptelenedés* tényleges bevételését tagadni nem lehet. Városi ember talán nem veszi észre, de a falusi annál inkább, mert a falusi lakások maradnak üresen s a falvak lesznek nemsokára pusztákká. A mezőgazdaság pedig kénytelen lesz szűkebb körre szorítkozni és kevesebbet termelni, mint amennyit eddig termelt.

Népünk kivándorló zöme az Egyesült-Államokba gyülemlik. A kór régen elvesztette helyi jellegét, a felföld vármegyéből átszivárgott az egész országra s legszomorubb jelenség, hogy immár az Alföld termékeny síkjain a fajmagyar nép között is terjed. Véges-végig a nagy magyar Alföldön mindenfelé mutatkozik a kivándorlási hajlam. Magyarország kivándorlóinak több mint háromnegyed része őstermelő és mezei munkás. Ezekkel szemben csak félszázalék az értelmiség és kereskedő. *A keresetbiány* csak egyik oka a kivándorlásnak, mert mellékeresethez a szerény mezőgazdaságának hozama mellé nem igen juthat az a kis törpebirtokos. Magyarországon a törpe- és kisbirtok számban és értékben is oly tekintélyes része a magyar földnek, hogy védelme a legelső államérdekek közé tartoznék. Magyarországon a mezei munkásnak évi foglalkozása, tehát kereseti szezonja mindössze 188 napra terjed; (tavaszra 47, nyárra 113, őszre 28 nap esik, télre semmi!) A munkabér évi átlaga 127 fillér naponként akkor, mikor Amerikában a legnyomottabb munkásviszonyok között is megkeres a legelsőbb rendű munkás évi 1000 kor.

Az 1913. évi kivándorlási törvény teljesen téves alapon készült, mert pusztán rendőri és kerskedelmi szempontból készült, ahelyett hogy felismerte volna eminenter munkásvédelmi oldalát. A törvényben bármint propagálták a fiúmei utirányt, azért a kivándorlók $\frac{1}{2}$ része mégis német kikötőkben szállt hajóra.

Azok a visszavándorlók, akik Amerikában iparhoz szoktak, idehaza kevésbé lesznek hajlandók mezei munkát vállalni, amiből kétségtelen, hogy a visszavándorlásból nagyobb haszna van az iparnak, mint a mezőgazdaságnak.

Nemzetiségi szempontból sem mondható kedvezőnek a kivándorlás. Sőt a magyarságnak nagy veszedelme rejlik abban, hogy a kivándorlás egyik leg-hatalmasabb terjesztője a pánszlávizmusnak. Az oroszok támogatásával félelmetes arányokban propagálják Amerikában a pánszláv eszméket. Tömegesen alapítatják az Unió egész területén pánszláv egyletek, amelyekbe való belépés bizonyos előnyökkel jár. S hasonló fogásokkal valóságos garázdálkodást visznek véghez az ottani magyarok között. Oroszország az Unióban két orthodox püspökséget tart fen: San-Franciskóban és Penssylvániában, melyeknek szervezete oda irányul, hogy az Amerikában élő idegenek között a pánszlávizmust hirdesse és propagálja. A szervezet ügynökei szét vannak szórva egész

Unióban s minden egyes könyvük vérlázító izgatás a magyar államiség ellen. Tehetik, hiszen nincs senki, aki ellensúlyozná az ő propagandájukat. Így pd. a Bridgeporti templomban Árpád és sz. István nyelvén imádkoznak a cárért. Aki azután áttér az orosz hitre, az Magyarország számára egyszer s mindenkorra elveszett. A magyar kormánynak volna kötelessége gondoskodni arról, hogy a kivándorolt magyarság részére az ottani magyar papok vagy tanítók útján magyar lapok kerüljenek az asztalukra. De hát persze meg vannak fosztva ettől, hogy részletesen olvashatnák, mint dobták ki a magyar parlamentből az igazi magyar nép által megválasztott képviselőket. Károlyi Mihály gróf, aki szintén részesült ebben a megtiszteltetésben, bizonyára el fogja mondani — hűen és részletesen — a történeteket s nem tudjuk, nem-e fognak megindulni a könyvek, mikor hallani fogják az ottani magyarok, hogy Tisza parancsára a palotaőrök miatt és mint vezették ki azt az Andrássy Gyulát, akinek édesatyja szobra a parlament előtti térnek egyik disze.

Ha hallani fogják mindezeket, bizonyára *új lánggra gyul a hazafini érzésük* s Károlyi Mihály is erőt fog meríteni belőlük, erőt az új és nagy küzdelemhez abból, amit a demokrácia földjén lát és hall.

A *demokratikus szellem* csak Amerikában tudott egészen kifejlődni s onnan árasztja most hatalmas életfluidumát sugaranként vissza Európára, melytől életet nyert. Minden egyes kivándorló, akit a honvágy, vagy más körülmények vissza csalnak hazájába, *lelkében* oly *kincs* hoz magával, mely értékre nézve felülmúlja az erszényekben hozott dollárokat s ez a *demokrácia* egy szikrája. A jövő Magyarországot vannak hivatva felépíteni ezek az Amerikából visszazakadt véreink, mert a jövő *Magyarországot* másként, mint a *demokratizmus jegyében* el sem lehet képzelni. Öreg emberek emlékeznek reá, hogy pd. Trencsén vármegyében 40 év előtt, mikor a kivándorlás onnan megindult, a nép szolgai gondolkodásu, alacsony lelkű, igénytelen volt — hiszen hegyek zárták el minden nyomorúságával együtt — most e kivándorlásnak hódoló vidéken az érdeklődés az amerikai dolgok, ez amerikai politika iránt sokkal nagyobb, mint a hazai események után. Demokratizmus az, amely tért foglal magának mindenütt. Nem visszatérni kell tehát a középkorba kicsinyes rendőri eszközökkel, hanem *haladni* kell előre, hogy boldog

legyen ez az ország, melyről Széchenyi István azt mondotta: Nem volt, hanem lesz!

Károlyi Mihály grófot mi itthonlevők a legnagyobb szeretettel kísérjük útjában s kérjük a magyarok Istenét, áldja meg minden lépését, hogy útjának eredménye legye. S.

Az állandó dunai hid.

A város jövőjére rendkívül fontossága állandó dunai hid építése tárgyában a múlt héten tartott rendkívüli közgyűlésen a város tanácsa a következő javaslatot terjesztette elő:

„A hidépítés 3,560.000 K. költségeiből a város által viselendő és kölcsön útján fedezendő 2,160.000 K. építési költség törlesztésére évente előreláthatólag 75.000 K. vámjövédelm és 26.000 K. hozzájárulás (Horvát-Szlavon Dalmát országos kormány és cs. és kir. Dunagőzhajózási társaság) összesen 101.000 K. már rendelkezésre állván, a tvh. bizottság határozatilag kimondja, hogy az Ujvidék és Pétervárad között tervezett állandó közúti Dunahidat a magy. királyi kereskedelemügyi miniszter Ur által jóváhagyott műszaki művelet alapján és a magas miniszteri rendeletben foglalt rendelkezések tudomásulvétele mellett megépítteti, a 3,560.000 K. előirányzati költségből a város által viselendő 2,160.000 korona összeget az időközi kamatvesztés összegével együtt kölcsön útján fedezi és vállalja a felveendő kölcsönösszeg törlesztésére és a hid fentartására a vámbevételeken felül még szükséges összegeknek a város évi költségvetésébe való beállítását és ehhez képest már most utasítja a tanácsot, hogy az 1917. évtől, amikor a hid előreláthatólag már át lett adva a forgalomnak, a hidvámbevétel és hozzájárulási összegekkel szemben az évi költségvetésbe, mint kiadást az építési költség évi törlesztési részletét és a fentartási költségekre évi 15.000 koronát beállítson. Minthogy a város által viselendő építési és fentartási költségek összege mintegy 45.000 koronát fog kitenni és ennek az összegnek átmenet nélkül való beállítása a költségvetés egyensúlyát megzavarhatná, a tvh. bizottság utasítja a tanácsot, hogy a hidépítés költségei címén már az 1915. évi költségvetésbe 15.000 K-át és az 1916. évi költségvetésbe 30.000 K-át beállítson, mely összegek az időközi kamatvesztések részbeni törlesztésére lesznek fordítandók.

Az államsegély föltételeit a város közönsége hálás köszönettel elfogadja és kéri a szerződésnek a magyar királyi állami vasgyárakkal való megkötését.

Tekintettel azonban arra, hogy a magyar királyi állami vasgyárak által tervezett vaslemez szerkezeti kiképzése nincs teljes összhangban a vámházak architektúrájával, a város közönsége azzal a kérelemmel fordul a m. kir. kereskedelemügyi miniszter Urhoz, hogy a magyar kir. állami vasgyárakkal kötendő szerződésben biztosítani sziveskedjék azt, hogy a városnak módjában legyen a vasszerkezet építészeti kiképzésén olyan módosításokat javasolni, melyek a vasgyári tervezettel szemben túlközlést nem okoznak. Továbbá kéri a város közönsége a hid fentartási költségeinek redukciója érdekében a hid megvizsgálásra előirányzott tolokocsi szerkezetek elkészítetéseit is.

A vasszerkezet építészeti kiképzésének a hidfők architektúrájával való összhangba hozatalával a tvh. bizottság megbizta a hid tervezőjét, Dr. Zielanszki Szilárd műegy. tanárt és pedig olyképen, hogy engedélyezi részére a hidtervek átdolgozásáért igényelt 8000 k., ugy azonban, hogy ebben az összegben a vasszerkezet architektúrájának tervezési költségei és tiszteletdíja is befoglaltatik.

Abból a célból, hogy az állami vasgyárak által kívánt határidők betarthatók legyenek, a tvh. bizottság utasítja a tanácsot, hogy az 1,160.365 k. 23 f. költséggel előirányzott és elsősorban biztosítandó I. csoportbeli munkálatokra a versenytárgyalást 1914. évi május

hó 7. napjára haladéktalanul kiírja olyképen, hogy a munkálatokra 50 éves törlesztés mellett finansziális ajánlat is legyen tehető.

Tekintettel arra, hogy az I. csoportbeli munkálatok költségein kívül még mintegy 1 millió k. szükséges a munkálatok végrehajtásához, a tvh. bizottság utasítja a tanácsot, hogy a város által viselendő költségek biztosítására kölcsönajánlatokat szerezzen be és pedig alternative az árfolyam és időközi kamatvesztéseken kívül 2,160.000 koronára és csupán egy millió koronára arra az esetre, ha az I. csoportbeli munkálatok finansziális ajánlat alapján előnyösen biztosíthatók lennének. Időközi kamatvesztésekre a fölveendő kölcsönösszeg egy évi törlesztési részlete számítandó.

A tvh. bizottság utasítja a tanácsot, hogy az építési munkálatokra beérkező ajánlatok átszámítása után javaslatát a munkálatok és kölcsönbiztosítása tárgyában haladéktalanul terjessze elő. Az állandó Dunahid építésének biztosításával egyidejűleg az állandó Dunahidtól a Ferenc József-terre vezető új utca kinyitása is biztosítandó lévén, a tvh. bizottság elhatározza ennek az új utcának kinyitását és ebből a célból az ujvidéki 3213. számú telegkönyvi betétben foglalt és a görög keleti szerb egyházközösség tulajdonát képező Kossuth Lajos-utca 29. összejárási számú, továbbá az ujvidéki 26. számú telegkönyvi betétben foglalt és Kron Károly tulajdonát képező Ferenc József-ter 1. összejárási számú és az ujvidéki 2089. számú telegkönyvi betétben foglalt és a Maticza Szrpszka tulajdonát képező Ferenc József-ter 2. összejárási számú ingatlanoknak egyezség vagy kisajátítás útján való megszerzését és a vételárnak kölcsön útján való biztosítását.

Ehhez képest a tvh. bizottság utasítja a tanácsot, hogy a magyar kir. kereskedelemügyi miniszter Urtól a jelzett ingatlanoknak megszerzésére a kisajátítási jog megadását kérelmezze és addig is az ingatlanok tulajdonosaival a vételárra egyezséget kíséreljen meg és annak eredményét a szükséges kölcsönösszegre való ajánlatokkal és kölcsöntörlesztési részleteinek fedezetére vonatkozó javaslatával együtt elfogadás végett mutassa be.

Mint kisajátítási árt a tvh. bizottság már most felajánlja a Kossuth Lajos-utcai 29. összejárási számú ingatlanért 134520 K-át szóval Egyszázharminnégyezeröttszázhusz koronát, a Ferenc József-ter 1. összejárási számú ingatlanért 139200 koronát szóval Egyszázharminnégyezeröttszáz koronát és a Ferenc József-ter 2. összejárási számú ingatlanért 150100 koronát szóval Egyszázötvenezeröttszáz koronát.

Az állandó közúti Dunahidtól a Ferenc József-terre vezető új utca kinyitása után az egész utvonalon is kiépítendő lévén, a tvh. bizottság utasítja a tanácsot, hogy az új utvonalon rendezése és az új utvonalon mentén a városi telkek értékesítése iránt a tvh. bizottság legközelebbi közgyűlésén előterjesztést tegyen.

Végül utasítja a tvh. bizottság a tanácsot, hogy ugyancsak a legközelebbi közgyűlésen a vámtelkek megállapítása tárgyában szintén előterjesztést tegyen, az egyes vámtételeket úgy előirányozva, hogy az évi vámjövédelm előreláthatólag 75.000 k. legyen.

A hidépítés és fentartás költségei vállalásáról és az új utca kinyitásához szükséges ingatlanok szerzéséről lévén szó, a tvh. bizottság a határozatnak elfogadását névszerinti szavazással mondja ki és utasítja a tanácsot, hogy a határozatot indokolt fölíráttal jóváhagyás végett a magyar kir. Belügyminiszter Urhoz terjessze föl, a hidépítés és kisajátítás ügyében pedig külön-külön fölterjesztést intézzen, egyfelől a szerződésnek az állami vasgyárakkal való megkötését, másfelől az utca kinyitáshoz szükséges ingatlanokra a kisajátítási jog megadását kérelmezve.

H I R E K.

Nagyheti ájtatosságok. Szerdán: d. u. 4 óraker predikáció, utána vecsernye és lamentatio; nagycsütörtök: d. e. 9 óraker mise, d. u. 4. óraker vecsernye és lamentatio; nagypéntek: d. e. 9 óraker mise, d. u. 3 óraker predikáció, utána körmenet a kálváriára s ezután vecsernye és lamentatio; nagyszombat: r. 1/2 óraker tűz és vizszentelés, utána mise, esti 7 óraker feltámadás.

Kinevezés. Matkovits Béla főispán Dr. Stadler István rendőrségi irnokot tb. rendőrfogalmazóvá nevezte ki. Kineveztetése, mert arra érdemes tisztviselőt ért, általános megelégedésre talált.

Az ujvidéki kir. magy. főgimnázium ifj. segítő egyesületének megalakulása. Kir. kath. magy. főgimnáziumunk régi segélyalapjának segítő egyesületté való átalakítása, melyről már vasárnapi számunkban örömmel hírt adtunk, tényleg megtörtént. F. hó 5-én d. e. 11 óraker volt az alakuló közgyűlés a főgimn. dísztermében, melyen a tagok igen nagy száma megjelent. Elnöknek Dr. Demetrovits Vladimir polgármestert kérték fel. A főgimn. igazgatója ismertette az előzményeit, majd az alapszabályokat tárgyalta. Ezeknek elfogadása után megválasztották a tisztikart. Elnök lett Dr. Ámon Pál, pénztáros Engyel Ferenc, ellenőr Selig József, jegyző Bal Jeromos, taneszközök kezelője Császár Gyula, számvizsgálók Dietzen Gábor és Jahn Róbert. Az internátusi bizottság tagjai: Brunner Ede, Dietzen Imre, Grossinger János, Kovács János, Payerle Nándor és Profuma Róbert. Ügyész: Dr. Bruck Geza. A tisztikar az alaphabályok jóváhagyásáig ideiglenesen hozzáfog az internátus és napközi otthon szervezéséhez, úgy hogy reményünk lehet, hogy szeptember hóra városunk egy új intézménnyel lesz gazdagabb.

Halálozás. Horváth Gusztáv kir. jbb. végrehajtót és családját súlyos vesztés és csapás érte e hó 7-én, midőn Lajos Ágoston nevű jogszigorló fia életének 25-ik évében meghalt. A szépa reményekre jogosított ifjú korai elhalálózása városszerte általános őszinte részvétet keltett.

Visszaadják a szerb egyházi autonómiát. Nikolics Miron pakszói püspök Budapesten tárgyalásokat folytatott a g. kel. szerb egyház felfüggesztett autonómiája tárgyában s ezek eredményesnek mutatkoznak, amennyiben a felfüggesztett autonómia hatályon kívül fog helyezni s a patriárcha választás a régi autonómia alapján fog megejteni.

Színházi hírek. Csütörtökön, apr. hó 9-én két esoda művész gyermek fog bemutatkozni „Budagyöngye“ (Hoheit tanzt Walzer) című szenzációs nagy operette újdonságban. Ugyanis az igazgatóság elhozatta Pécsről a 8 éves Perczel Sárkát és 5 éves Perczel Laczkát; mindkettő Perczel Oszkár, a társulat jeles ügyelőjének bájos gyermekei, kik már a pécsi Nemzeti Színházban művészetükkal valóságos lázba hozták a pécsi közönséget.

A Korzo Mozi e hó 8. és 9-i műsora: 1. Nyitány. 2. Páthé hirodó, természeti. 3. A mostoha apa, amerikai humoreszk. 4. Róma vidékén, természeti, színes. 5. Maxi kitüntetés, humoros Max Linder. 6. A szerelem győzelme. orosz dráma 3 részben.

Husvét nagy focimérkőzések. Az Ujvidéki Testgyakorlók Köre, városunk eme agilis fiatal sportegyesülete mindenképp igyekszik céljának megfelelni, hogy ezáltal a közönség rokonszenvét és támogatását kiérdemelje. Most husvét két napján is nagy focimérkőzéseket rendez, jól képzett és elismert csapatával. Husvét vasárnapra sikerült meggyernie a Budapesti Mentők Sportegyesületét, a nálunk ismert és kedvelt focibálocsapatot egy barátságos mérkőzésre. Hétfőn kettős mérkőzés 1/3 órákor mérkőzik az U.T.K. I. B. csapata a Beocsini Cementgyárári Tisztviselők focibálocsapatával, majd 1/4 órákor revanch mérkőzés az U.T.K. és a Budapesti Mentők Sportegyesületének focibálocsapata között. Mindezekből itélve igen érdekes mérkőzésekre van kilátás.

Eljegyzés. Gavanszki Deján szenttamási földbirtokos jegyet vett Dimitrievits Bogdán, Szabadka város főpénztárosának kedves, szeretetre méltó leányával: Verával.

Ösztöndíj keleti kereskedelmi akadémiát végzett fiatalabb kereskedők részére. A kereskedelemügyi miniszter az „Erzsébet királyné ösztöndíjalap” 1914. évben kiosztandó kamataiból tíz, egyenként 2500 k. értékű ösztöndíjat szándékozik adományozni, melyhez ezennel nyilvános pályázatot hirdet. 1) Az ösztöndíjak elnyerése iránt olyan magyar honosságú fiatalabb kereskedők folyamodhatnak, kik keleti kereskedelmi akadémiái tanulmányaiknak legalább „jó” eredménytelvén a keleti kereskedelmi akadémiák gyakorlati képzésén részt vettek s emellett igazolják, hogy a tanulmányozandó terület nyelvviszonyaiban járatosak. Az ösztöndíjak odaítélésénél csak oly egyének jöhetnek tekintetbe, akik katonai szolgálatukat már teljesítették, vagy az alól véglegesen felmentettek. A katonai szolgálatban töltött idő a gyakorlati működés idejébe be nem tudható és általában csakis a tényleges kereskedelmi gyakorlatban töltött idő vehető számba. 2) A pályanyertes valamely szabadon választandó és a pályázati folyamatban megemlített jelentékenyebb külföldi városban vagy kikötőben, mely nagy tengerentúli kivitelű bir, tartozik legalább egy évet tölteni, úgy hogy ott az illető piac tanulmányozása céljából vagy önálló üzleti működést fejtsen ki, vagy valamely nagyobb kiviteli cégnél állandó alkalmazást nyerjen, a kiviteli viszonyokat és kereskedelmi szervezeteket tanulmányozza s tapasztalatairól rendszeres jelentéseket és tudósításokat küldjön. A pályanyertes magát kitűzendő külön feltételeknek alávetni, nevezetesen pedig külföldi letelepedését, vagy külföldi tényleges alkalmaztatását záros határidő alatt igazolni tartozik. Az a pályanyertes, aki külföldi alkalmazásban áll, az ösztöndíjakat megfelelő működés igazolása esetén újból formaszertű pályázat nélkül is elnyerheti, ha valamely réánk nézve jelentőséggel bíró kiviteli piacon állandóan letelepedni akar. Ehhez képest oly egyének, akik az „Erzsébet királyné ösztöndíj alap”-ból nyilvános pályázat alapján már egyizben pályadíjat nyertek, az ösztöndíj meghosszabbítását a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatósága útján felterjesztendő folyamatban kérelmezhetik a miniszter-nél, ily folyamatok a 3-ik pontban előírt mellékletek csatolása alól felmentettek. 3) A pályázati kérvényhez a következő mellékletek csatolandók: a) keresztlevél, illetve születési bizonyítvány; b) a magyar honosságot igazoló bizonyítvány; c) erkölcsi és egészségi bizonyítvány; d) családi és vagyoni viszonyokat igazoló bizonyítvány; e) keleti kereskedelmi akadémiái végbizonyítvány; f) a gyakorlati kereskedelmi téren kifejtett működés tartamát és a kiküldetési terület nyelvviszonyaiban való jártasságot igazoló bizonyítvány. g) a katonai szolgálat teljesítését vagy a felmentést igazoló okmányok (katonakönyv, hadmentességi díj-könyv stb.) A fentiek figyelembevételével szerkesztett és felszerelt kérvények a kereskedelemügyi miniszterhez címezve a szegedi kereskedelmi és iparkamarához nyújtandók be legkésőbb ápr. 15-ig.

A temerini takarékpénztár márc. 5-iki közgyűlése elhatározta, hogy az intézet 10 éves fennállása emlékére az intézet elnöke, Matkovic Béla főispánnak, aki távolléte miatt a közgyűlésen nem elnökölhetett, a nagy erkölcsi és anyagi támogatásáért, jegyzőkönyvileg mond köszönetet és vele ezt küldött segútján közölni fogja. E hó 5-én vezette Péter Ferenc igazgatósági elnök és Göbel Ferenc igazgató a 26 tagból álló küldöttséget az épen Temerinben időző főispánhoz. A disztribumot Péter Ferenc igazgatósági elnök megleghangu beszéd kíséretében adta át s a főispán meghatva mondott köszönetet a küldöttségnek az iránta megnyilatkozott nagy szeretetért és megígérte, hogy mint eddig, úgy ezután is szíven fogja viselni az intézet ügyét, miután az intézet ezen támogatást meg is érdemli.

Uj vasuti összeköttetés Budapest és Belgrád fele. A m. kir. Államvasutak májusi menetrendjében a Bécs-Budapest Belegrádi relációban fontos változás történik. A Belgrádból d. u. 3 ó. 29 perckor induló vonat 2 óra 51 perccel később, vagyis este 6 óra 30 perckor indul Belgrádból és gyorsított menettel változatlanul érkezik meg Budapestre, vagyis az Ujvidékről eddig fél nyolc órákor induló vonat 10 óra után indul s reggel 6 órákor lenne Budapesten. Ez Budapesten az új bécsi gyorsvonathoz és ezentúl egész Münchenig közvetlen összeköttetést létesít. Továbbá Budapestre éjjel 12 óra 5 perckor indul a gyorsított személyvonat, amely 10 órákor érkezik Belgrádba. Bécsből esti 7 óra 20 perctől reggeli fél nyolcig az ut közvetlenül tehető meg Ujvidéig.

Szabadka város törvényhatósága legutóbbi közgyűlésén az általa épített tompei plébániára 159 szavazattal 1 ellenében Mészáros Pál szabadkai káplánt választotta meg plébánossá.

Esküvő. Lévai Béla párisi kereskedő, a magyar kir. keresk. muzeum párisi tb. levelezője márc. 30-án tartotta meg esküvőjét Sillard Paula urleánnyal, Sillard Andrian — a Seine és Marne vármegyei pósta és távirádák igazgatójának bájos leányával Melunban. (Franciaország).

40 éves jubileum. Jorgovits Döme m. kir. pénzügyi tanácsos, a zombori pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség elnöke e hó 1-én töltötte be szolgálatának 40-ik évét. Ez alkalomból a számvevőség tisztikara üdvözlő beszéd kíséretében egy gyönyörű kivitelű aranyfogantyus ébenfa-botot nyújtott át emléktárgyul e felirattal: „Negyven éves szolgálata emlékére szeretett főnökének a zombori tisztikar 1874—1914.” A pénzügyigazgatóság nevében Fodor Mihály kir. tanácsos üdvözölte a jubilánst.

Egy katonaszökevény titka. Dimity Péter szerbiai katonaszökevényt néhány hét előtt nejevel és gyermekével együtt Óbecsére telepítették. Dimity a feleségével nemcsak állandóan veszekedett, de ütötte-verte s kegyetlenül bánt vele. Ezért az asszony a csendőrségre ment s ott elárulta, hogy férje azelőtt Belgrádban pénzügyőr volt és résztvett a zimonyi löportorony felbontásában; azt is előadta, hogy férje azért veri, mert fél, hogy a titkát elárulja. A csendőrség az egész családot az ujvidéki határszéli rendőrkapitánysághoz szállította, ahol a további nyomozás foly.

Halálozás. Heincz Nándor kulai földbirtokos, B. Bodrog vármegye törvényhatósági bizottságának tagja e hó 1-én 73 éves korában szívszélhűdés következtében hirtelen meghalt.

A vasut áldozata. Kalmár Géza szabadkai lakos, máv. fékező a napokban Bácsstopolya határában leesett a mozgó vonatról, amely szerénynek a fejét összeroncsolta. Halálos sérülésekkel a szabadkai közkórházba szállították.

Tanulmányut. A zentai gazdák és gazdaijak egyesülete virágvasárnapján átrándult Adára, hogy tagjai egyrészt a földművelés-kolai növedékek záró vizsgáit meghallgassák, másrészt hogy e mintaszerű kisgazdaság felszerelését, gazdasági üzemét és egyéb látnivalóit a helyszínén megismerjék.

Szenzációs emlékirat a szabadságharcról. A magyar közönséget rendkívül érdeklő memoár fog a közeli napokban nyilvánosságra kerülni. A „Magyarország” szerkesztőségének tudomására jutott, hogy Figyelmessy Ödön 48—49-diki honvédezedes, aki Kossuth Lajosnak egyik legmeghíttebb embere volt és aki a kormányzó mellett mindvégig kitartott, amerikai életének utolsó szakában megírta emlékiratait, amelyek egész életére: az emigrációs mozgalmakban való részvételére vonatkoznak. Figyelmessy az elnyomatás alatt, mint Kossuth titkos küldöttje több ízben megfordult Magyarországon s ezeknek az eddig ismeretlen utjainak részleteit is megírta memoárjaiban. Ezeket az emlékiratokat Filadelfiában őrizte mindmáig Figyelmessy özvegye, a kitől, mint a „Magyarország” megszerezte a magyarra fordítás és kiadás jogát. Az emlékiratokat, a melyek közlését április 5-iki számában kezdé, meg a „Magyarország”, Dr. Kacziány Géza, a jeles történetíró fordítja magyarra és ugyanő értékes magyarraó jegyzetekkel látta el a memoár egyes részeit.

Hódság községben élénk mozgalom indult egy polgári iskola felállítására érdekében s ennek megbeszélése végett husvét másod ünnepén értekezletet tartanak.

A tűzkárbiztosítás államosítása. Sopron város közönsége a tűzkárbiztosítási intézmény államosítása iránt feliratot intézett az országgyűlés képviselőházához. A társörvényhatóság e feliratot pártolás végett megküldötte Ujvidék város törvényhatóságának is.

B. Bodrog vmegye állategészségügye ápr. 1-én. Lépfene: Sztapár, Szilberek, Okér, Zenta; veszettség: Topolya, Ujvidék; takonykór és bőrféreg: Monostorszeg, Sztapár, Szentfülöp, Óbecse, Mohol, Zenta, Ujvidék; rühkór: Sztapár, Jánoshalma, Bácsbokod, Csávoly, Bács, Bogyán, Liliomos, Pincéd, Szilberek, Péterréve, Alsókaból, Mozsor, Tiszakálmánfalva, Bácsfeketehegy, Csantavér, Kishegy, Martonos, Ujvidék; sertéspestis: Szond, Mélykut, Bácsborsod, Gara, Szilberek, Kuczora, Kula, Tozsa, Óbecse, Káty, Csantavér, Kishegy. Topolya, Ófutak, Órszállás, Baja, Zenta, Ujvidék 1—1, Bajsa, Bácsfeketehegy, Szeghegy 2—2, Ujverbász, Szabadka 3—3, Pincéd 6 udv.

Felölös szerkesztő: Zanbauer Ágoston.

Laptulajdonos az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

Főzni — okosan! Ez a ejlmó dern háziasszonyok legújabb mai szava. A régi, kipróbált titkos szerek túlélték magukat. Ma arról van szó: — a megváltozott gazdasági viszonyoknak megfelelően jó és izletes konyhát tartani. Ezért praktikus modern háziasszonyok Dr. Oetker sütőporát használják. Ezzel időt, munkaerőt és pénzt takarítanak meg, ezenfelül mindennemű sütemények jobb sikerét biztosítják. A világos fő a legjobb és legszebb szimbóluma ezen nélkülözhetlen konyhai segédszernek. Főzni okosan!

A Kron-féle házakban

II. Rákóczi-út 15. Ferenc József-tér 1.
több

lakás és bolt
Kiadó. — Bővebbet a házmestereknél,
vagy a háztulajdonosnál.

„Club“ cigaretta papír

valódi csak az, melyen az itt látható védjegy van.
Minden könyvecske teljes 100 lapot tartalmaz.

Óvakodjunk az utánzatoktól, :

mert ezek minősége csekély értékű.

Nyomatott a „Gutenberg“ villanyerőre berendezett könyvnyomdájában Ujvidéken.

ad 10162/kg. 1914. sz.

Versenyfárgyalási hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város Tanácsa a végleges jelleggel felépítendő Ujvidéki közúti Dunahíd

I. csoportbeli alépitményi és ezekkel kapcsolatos munkáinak biztosítása céljából 1914. évi május hó 7-én délelőtti 11 órakor a városház tanácsstermében zárt ajánlati versenyfárgyalást tart. Ajánlatot csakis a hivatalosan kiadott ajánlati mintán a hivatalos költségvetés kitöltésével lehet tenni.

A vonatkozó műszaki művelet, általános- részletes- és különleges feltételek, valamint a szerződéstervezet, ajánlati minta és ajánlati költségvetés Ujvidék szab. kir. város mérnöki hivatalánál a hivatalos órák alatt betekintheők és ugyanott a fontosabb tervek másolatai egy példányban 30 koronáért meg is szerezhetők. A nyomtatott általános és részletes feltételek a budapesti Atheneum-nyomdánál kaphatók.

Az ajánlati költségvetés egységár rovatában a felajánlott egységárak arabszámokkal és alatta betűkkel is világosan kiirandók és a költségvetés végösszege is megállapítandó.

Az ajánlathoz csak a kitöltött költségvetést és a bánatpénz letételét igazoló nyugtát, vagy ennek hitelesített másolatát kell mellékelni.

Oly pályázók, kik Ujvidék szab. kir. városban vagy a kereskedelemügyi m. kir. ministerium felügyelete alatt hasonló munkát még nem végeztek, tartoznak szálítóképességüket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi- és iparkamara bizonyítványával igazolni.

Bánatpénzül az ajánlati végösszeg 3 (három) százalékának megfelelő készpénz vagy ovadékképes értékpapír helyező letétbe a város pénztáránál, vagy valamely állampénztárnál, illetve adóhivatalnál.

Ha a vállalkozó a munkálatokat készfizetések helyett 50 éves tőkekamat-törlesztés mellett is hajlandó elvállalni, ajánlatát ily irányban is kiegészítheti; ki kell azonban jelentenie, hogy bár a város a vállalkozó keresetét 50 (ötven) év alatt egyenlő félévi részletekben törlesztheti, a hátralékos járandóságot bármikor-részben vagy egészben — 3 havi előzetes felmondás mellett minden stornódij nélkül egy összegben is kifizetheti. Ily ajánlatban úgy a kamat mint a tőke-kamat-törlesztés %-a számokkal és betűkkel

kiirandó és az ajánlathoz ennek megfelelő törlesztési terv csatolandó.

Az ajánlatok és mellékletek szabályszerűen bélyegezendők és „Ajánlat az ujvidéki közúti Dunahíd I. csoportbeli alépitményi munkáira“ felirással ellátott, pecséttel lezárt, borítékba helyezve — a fentjelzett napnak d. e. 10 órájáig — Ujvidék szab. kir. város Tanácsához nyújtandók be. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők jelen lehetnek.

Táviratilag tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek, elkésve érkezett ajánlatok pedig csak akkor, ha beigazoltatik, hogy idejében postára adattak és rendes körülmények között idejében kézbesíthetők lettek volna.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a versenyfárgyalástól számított 75 (hetvenöt) napig maradnak kötelezettségben.

A város fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon válasszthasson, vagy esetleg újabb versenyfárgyalást hirdethessen.

Kelt Ujvidéken, a városi tanácsnak 1914. évi április hó 3-án tartott üléséből.

Dr. Demetrovits Vladimír s. k.
kir. tanácsos, polgármester.

Eladó bika.

20 hónapos valódi svájci bika eladó!
WILLETY VILMOS, Szt. István-utca 20.

KÖHÖGÉS

rekedtség, hurut, elnyálkásodás
görcs- és szamárköhögés ellen

KAISER

mell-karamellai a „3 fenyővel.“

605

közjegyzőileg hitelesített orvosi és magán bizonyítványok tanuskodnak a biztos sikerről.

Felette izletes, kellemes bonbonok,

Csomagja 20 és 40 fill. doboz 60 fill. kapható Herczeg István, Grossinger János, Küchler Béla gyógyszerüzaraiban. Stefanovits Ly. fia, Petrovits és Popovits kereskedéseiben, Klein Oszkár droguistánál, Strasser István gyógyszer. Karlóca, Kocziák Ruma, Jhreg C. Ratais örökösei Apatin, Brodski, Adamffy gyógyszer. Pétervárad, Kujaschkovic Mitrovic, Hainis A. India, Hondl J. Ruma, Wagner A. Dobrica, Peternek Ottó Ujszlankamen, Gebauer Emil gyógyszer. Bács.